

❖ VRIJDAG IN DE EERSTE WEEK ❖

METTEN

Na de *hexapsalm* en de *triadika* van de toon:

PSALM-LEZINGEN

Na de eerste psalmlezing zingen we de *kathisma-zangen* volgens de toon van de week (zie *appendix*).

Na de tweede psalmlezing zingen we het *kathisma-zang*:

t.2 – Door Uw heilig lij^ˆ-dēn * hebt Gij ons allen uit de slavernij van de ⁺harts-tocht be-vrijd; * en door Uw gōd-delijk Krūis * hebt Gij de begeerten van mijn ⁺vleēs ge-dōod. * Maak ons waardig ook Uw eerbiedwaardige Opstanding te schoū-wēn, Héer, * opdat wij rijkelijk mogen ònt-vān-gēn ** Uw grote Barm-hār-ˆ tig-hēid. ˘

kruistheotokion:

t.2 – Behoed door het kostbaar Krūis vān uw Zoōn, * Moeder Gods, reine ⁺Mēes-tē-rēs, * kunnen wij elke stormloop van dē vīj-ānd * gemakkelijk van ons ⁺af-wēn-dēn. * Zoals wij ver-schūl-dīgd zījēn * prijzen wij u daarom zá- līg * als de ⁺Mōe-der van Gōd ** en de enige hoop van on-zē zie-ˆ lēn. ˘

Na de derde psalmlezing zingen we het *kathisma-zang*:

t.2 – Gij Die de Bron zijt der zūi-vēr-hēid, * bewaar ons in deze Vasten, Barm-⁺hār-ti-ge; * zie neer op ons die U aān-bid-dēn; * zie hoe wij onze handen naar U ⁺uit-strek-kēn, * Gij Die Uw handen voor alle aardgeborenen hebt ⁺uit-ge-strekt, * toen Gij op het hout waart gē-krūi-sīgd, ** é-nige Heer der On-li-chā-mē-līj-kēn. ˘

Eer... *herhalen*; Nu en ... *kruistheotokion*:

t.2 – Toen Uw maagdelijke Mōē-` dēr, * U, Christus, dood zag hangen aan het Krùis-hóut, * weende zij bitter `èn zēi-dē: * wat is dit voor een vreeswekkend mys-tē-rie, mijn Zōon? * Gij Die aan allen het eeuwige +lè-vēn schénkt, * hoe sterft Gij vřij-wil-lig ** dé-ze allersmadelijk-stē dōod aan hēt Krùis? –

DE CANONS

we lezen eerst de canon uit het mineon, met, op hun beurt, van het triodion:

DE VIJFDE CANTIEK (*Gebed van Jesaja - Uit de nacht ontwaakt... Jes26, 9-21*)
(*canon uit het mineon en dan:*)

VIJFDE ODE - HET TRIODION

irmos t.2 Gij, Verlichting van wie in het duister zijn ...

De arglistige vijand die in mij de neiging tot het slechte waarneemt, maakt gretig daarvan gebruik om mij tot zonde te brengen, want hij verheugt zich erover wanneer ik ten onder ga. Maar geef mij verbetering, Verlosser, tot zijn verderf, zo bid ik U.

Aan het Kruis hebt Gij over de machten der duisternis getriomfeerd. Bevrijd mij van hun boosheid, want ik ben gevallen in de afgrond der zonde, in de beerput der overtredingen. Maar ik hoop gered te worden door Uw genade.

Gij Die gedood werd, opgehangen aan het Kruis, maak mijn ziel weer levend, die door de zonde gedood is. Maak mij waardig, Christus, om in vrede Uw eerbiedwaardige Opstanding te bereiken door het volhardend volbrengen van Uw geboden.

(*Theotokion*) Gij zijt het licht van mijn zwakheid, de redding van mijn verduisterde ziel, Alreine. Red mij, red mij, die verloren ben, o Maagd, en bekleed mij met het gewaad der onbederfelijkheid; want door mijn slechte daden ben ik in het verderf gestort.

ANDER TRIODION

irmos t.2 De nacht is ten einde...

Gij hebt verdragen, Heer, om in het vlees gekruisigd te worden op de Schedelplaats. Gij Die alleen onsterfelijk zijt, om de mens te herscheppen tot onsterfelijkheid.

Toen de schepping de misdaad van Uw Lijden aanschouwde, heeft zij haar gedaante veranderd, Heer, uit rouw over de moord op de Zoon van God. Maar Gij hebt het geduldig verdragen, om heel de wereld te redden.

Eer . . . Alheilige Drieheid, U aanbidden wij; Gij zijt onze toevlucht en kracht. Schenk ons die U in één Natuur bezingen, vergeving van onze zonden.

Nu en altijd . . . Met vele namen geprezen Maagd, Moeder Gods, verheug u. Wij eren u als de Ark van het Verbond, als Mannavat en Altaar, als lichtdragende kandelaar en brandend braambos, als de beschaduwde berg van onze God.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Laat ons de wereld met al wat daarin is vaarwel zeggen; en nu wij met Christus gekruisigd zijn, laat ons beledigingen, mishandeling en bespoting verdragen, en alles wat Christus verdragen heeft; om ook verheerlijkt te mogen worden, samen met Hem.

irmos t. 2 ∞ De nacht is ten einde * de dag is nabij: * het Licht is voor de wereld opgestraald. * Daarom bezingen U de heerscharen der engelen ** en zij verheerlijken U, Christus God. ∞

DE ACHTSTE CANTIEK (het lied van de drie jongelingen; Dan.3. 57-88)
(canon uit het mineon en dan:)

HET TRIODION

t.2 God, Die met de jongelingen der Hebreëen...

Gij hebt Uzelf ten diepste vernederd door Uzelf uit barmhartigheid te laten verheffen aan de Kruisboom, om Adam op te heffen die eens door de boom gevallen was. Daarom bezingen wij U, alleen Goede Die verheerlijkt zijt, in alle eeuwigheid.

Door de sluimering der onoplettendheid ben ik overmand door de diepe slaap der zonde. Maar Gij, Die omwille van mij op het Kruis ontslapen zijt, mijn Christus, wek mij en doe mij opstaan uit mijn val, opdat ik niet overvallen word door de nacht van de dood.

Verblind door hartstochten ga ik voort met een verduisterde ziel; de arglistige vijand bespot mij wanneer hij mij ziet. Verlicht mij daarom en verlos mij van zijn boosheid, Christus, in alle eeuwigheid.

(Theotokion) In zorgeloosheid heb ik mijn leven doorgebracht en ik heb mijn ziel loom gemaakt door de slaperigheid der zonde. Nu vlucht ik tot uw nooit-slapende voorbede: laat mij niet inslapen ten dode, ongerepte Maagd.

ANDER TRIODION

t.2 Hem, Die in het braambos...

Gij hebt U doen zien als een Mens, met doornen gekroond en met de purpuren mantel van Uw Bloed bekleed, mijn Christus, Die in schoonheid straalt boven alle zonen der mensen, in de luister van Uw heerlijkheid.

Gij Die gal en azijn gedronken hebt, doet twee stromen vloeien uit Uw goddelijke zijde, van leven en onbederfelijkheid, voor hen die U in geloof bezingen en verheerlijken, in alle eeuwen.

Zegenen wij de Vader, de Zoon en de Heilige Geest, de Heer.

Gij, Ēne Godheid in Drieheid, ondeelbare Natuur in Drie Personen, eeuwige Macht: Vader, Zoon en Geest; U bezingen wij met hymnen in alle eeuwen.

Nu en altijd ...

...eine Moeder Gods, hemelse Poort, verlossing-brengende deur: aanvaard het gebed van uw Christenen, die u zaligprijzen in alle eeuwen.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Kruis, konings scepter van Christus, onoverwinnelijke kracht der Kerk, zegepraal der koningen, wachter der christenen: gij zijt mijn licht en mijn roem in alle eeuwigheid.

Loven, zegenen en aanbidden wij de Heer ...

irmos t. 2 ≍ Hem , Die in het braambos op de berg Sinai, * aan Mozes voorafbeeldde het wonder der Maagd; ** bezingt, zegent en verheft Hem hoog in alle eeuwigheid. ≍

we zingen het MAGNIFICAT met het: U, eerbiedwaardiger...

DE NEGENDE CANTIEK (Lofzang van Zacharias)

(*canon uit het mineon en dan:*)

NEGENDE ODE - HET TRIODION

irmos t.2 Gij Die op onzegbare wijze ...

Reinig mijn door ongepaste gedachten melaatse ziel door de besprenkeling met Uw Bloed, Goddelijk Woord. Maak mij deelgenoot aan Uw eer, Gij Die omwille van mij de ontering van het Kruis hebt willen ondergaan.

Ik ga zwaar gebukt onder de last van mijn ongepaste daden, Christus, en treurig roep ik tot U, Vriend der mensen: Verzorg de onheilbare kwetsuren van mijn ziel door Uw kostbaar Bloed, opdat ik Uw Godheid moge bezingen.

De slechtheid heb ik mij tot voedsel gemaakt, en de onverschilligheid tot drank, terwijl ik in alle opzichten onverbeterlijk blijf. Te onpas ben ik trots op mijn onthouding van voedsel, immers de Heer heeft gezegd dat ons vasten niet zo moet zijn.

(*Theotokion*) Het onverbiddelijke besluit der oude vervloeking hebt gij opgeheven, gij zijt het herstel van de Voormoeder Eva. Zo hebt gij het mensengeslacht weer bij God gebracht en gij zijt de brug tot de Schepper: Moeder Gods, u verheffen wij.

ANDER TRIODION

irmos t.2 De reine, ongerepte Moeder en Maagd ...

Toen Gij gekruisigd waart op het Hout, beefde de schepping: Gij zijt God en hebt toch geleden in het vlees, in Uw innig medelijden, om ons te redden.

Groot is, Heer, de macht van Uw Kruis: wanneer wij er ons mee tekenen, weren wij terstond de kracht der demonen af.

Eer . . . Eenheid in Drie Personen; volkomen enkelvoudige Drieheid; heerschappij en Wezen van gelijke heerlijkheid: Vader, Zoon en Goddelijke Geest, redt ons allen.

Nu en altijd . . . Verheug u, Ark van de verzoening der wereld, Moeder Gods. Wanneer wij tot u onze toevlucht nemen, vinden wij, zondaars, altijd verzoening met God.

Eer aan U, onze God, eer aan U.

Versterk mij, Heer, door de goddelijke heerschappij van Uw Kruis, om U rein en onbevlekt de tijd van de Vasten op te dragen.

irmos t. 2 ∴ De reïne, ongerepte Moeder en Maagd, * verheffen wij, gelovigen, * in gezangen en met liederen ** als de heilige Moeder Gods. ∴

PHOTAGOGIKON *in de toon van de week (zie horologion)*

Gelezen lofpsalmen en gelezen kleine doxologie

APOSTICHEN *idiomelon, toon 8*

t.8 – Laat ons met vréug-dè het gebod van het vasten onderhou- den; * wánt als onze Voorvader dit had gè-daàn, * zóu-den wij niet uit È-dèn ver-bàn-nèn zijn. * Im-mers, hoe schóon om tē zien * én hoe sma-kelijk wás de vrucht * dié mij` dé doòd heeft ge-bràcht! * Laát ons dan niet meegesleept worden door onze ó-` gèn, * nóch moge onze tong zich verlustigen aan kōst-bá-rè spijs * dié na het nùt-tì-gén waàr-dè-loos blijkt. * Ontvluchten wij de on-má-tig-hèid; * láat ons geen prooi zijn van de hartstocht der ver-zā-` digd-hèid. * Té-kenen wij ons-zèlf mèt hēt Bloèd vān Hēm * Dié Zich vrijwillig ter dood liet brengen om-wil-le vān òns, * óp-dat de verderver ons niet tref-` fèn mǎg, * én wij mogen eten van het allerheiligst Pàs-chà vān Chřis-` tūs ** tót red-ding van ón-ze zie-` lēn. – ()

Heer, vervul ons 's morgens met Uw barmhartigheid; dan zullen wij juichen en ons verheugen. Geef dat wij ons mogen verheugen over al onze dagen; ook over de dagen dat Gij ons vernederd hebt, over de jaren waarin wij rampen zagen. Zie toch neer op Uw dienaren en op Uw werken, en leid hun kinderen.

en we herhalen: Laat ons met ...

Moge de luister van de Heer onze God over ons stralen. Maak voor ons recht het werk van onze handen; ja, maak recht het werk van onze handen.

martyrikon:

t.8 – Heiligé Mǎrtè-la ren hoe zullen wij ú nōe`mèn, * Ché-ru-bīm? want Christus rúst ˘ òp ù. * Sé-ra-fīm? want gij hebt Hem steèds vér-heèr-`lijkt. * En-ge-lèn? daar gij uw lichaam ge-rīng hebt gè-`acht. * Mách-tèn? die grote wōn-dé-rèn wèrkt. * Tal-rijk zijn úw nà-`mèn, * én nog talrijker uw genade-gá-`vèn; ***bidt dát onze zīe-len wòr-dèn ge-rèd. ˘

Eer ... Nu en ... *kruistheotokion:*

t.8 – Heel dé schép-ping ver-án-dèr-dè, * tóen zij U gekruisigd zag op de Schē-`dèl-plaàts; * zīj ontstelde en beef-dè, Vér-lòs-`sèr, * dáar zij dit gezicht niet ver-drá-gèn kōn. * Klá-gend riep Uw Moeder, de reine Māagd, tòt ù: * wée mij, Kind, be-mìn-dè Vér-lòs-`sèr: *** wát is dit voor een nieuw en onbe-grij-pelijk schoùw-`spèl? ˘

IN HET ZESDE UUR

TROPAAR VAN DE PROFETIE

t.8 – Maak één eind, Heer, aan ons zón-de-rij-ke lè-vèn, * aan on-zé lé-venswijze die zo ver van be-ké-rīng ver-wij-derd is, * maar neem óns áan, in Úw barm-hàr-tig-hèid. * Want bui-tén Ú kennen wij geen ander die héerst ò-ver lè-ven en doòd: *** red óns als dè Méns-liè-vèn-dè. ˘

Eer ... Nu en ... *herhalen*

PROKIMEN TOON 4

PS 17

Ik wil U lief- heb- ben, * Heer mijn Kracht.

Mijn God is mijn Helper op Wie ik vertrouw; Hij is mijn Verdediger, de hoorn van mijn heil en mijn Beschermmer.

LEZING UIT DE PROFETIE VAN JESAJA 3,1-14

Zie, de Heer, de HEER Sabaoth, neemt de sterke en de heldin uit Judea en Jeruzalem weg: elke steun van brood en elke steun van water; reus, sterke, krijgsman, rechter, profeet, wijze, oudste, hoofdman over vijftig, aanzienlijke raadsheer, wijze bouwmeester en bedreven waarzegger. En jongelingen zal Ik hun tot aanvoerders geven en moedwil zal over hen heersen. Dan zal het volk dringen, man tegen man, ieder tegen zijn naaste; de jongeling zal op de oude en de verachte op de geëerde losstormen. Wanneer iemand zijn broer of een huisgenoot van zijn vader aangrijpt met de woorden: Gij hebt een mantel, wees onze aanvoerder en laat mijn puinhoop in uw hand zijn – dan zal deze op die dag uitroepen: Ik kan geen aanvoerder zijn, want in mijn huis is brood noch mantel, gij moet mij niet tot aanvoerder over dit volk aanstellen. Want Jeruzalem wordt verlaten en Judea valt, want hun tongen spreken wetteloosheid, ze vertrouwen niet op de HEER. Want hun heerlijkheid is vernederd. De schande op hun gelaat getuigt tegen hen en hun zonde hebben zij verkondigd en openbaar gemaakt, zoals Sodom. Wee hun, want zij hebben onheil beraamd tegen zichzelf. Ze zeggen: laat ons de rechtvaardige boeien, want hij is nutteloos voor ons. Daarom zullen zij de vruchten van hun werken plukken. Wee de wetteloze, het zal hem slecht gaan, want het werk van zijn handen zal hem worden vergolden. Mijn volk, uw afpersers buiten u uit, en uw eisers overheersen u; mijn volk, wie u zaligprijzen, bedriegen u, en het pad van uw voeten maken ze onbegaanbaar. Maar nu zal de HEER Zijn rechtsgeding voeren, en Hij zal een oordeel vellen over Zijn volk. De HEER Zelf zal in het gericht gaan met de oudsten en de aanvoerders van het volk.

TWEEDE PROKIMEN TOON 6

PS 18

Heer, Gij zijt mijn Hel- per * en mijn Ver- los- ser.

De hemelen verhalen de heerlijkheid Gods, het uitspansel verkondigt het werk Zijner handen: elke dag openbaart een woord aan de volgende dag, van nacht tot nacht wordt kennis verkondigd.

De dagelijkse heiligen-officies van zaterdag en zondag uit het mineon worden in de Completen gelezen, of wanneer het de ekklesiarch goed-dunkt.

VESPERS VAN VRIJDAGAVOND

ps.103; vredeslitanie; het 18^e kathisma in drie stasen, waarbij steeds een litanie, waaronder de priester de H. Gaven naar de proskomidie-tafel overbrengt.

HEER IK ROEP ... *we zingen 10 stichieren*; het idiomelon (2x) :*

t.5 – Komt, ge-ló-[˘]vi-gēn, * láát ons in het licht Gods werken ver-rích-tēn, * laat ons waardig wandelen óp kláar-lich-tē dag; * láát ons de ongerechte schuldbekentenis van de naaste te-rúg-nē-mēn * óm hem geen aanleiding te geven tot ēr-gē-nis. * Geven wij niet toe aan het gē-nót van hēt vleēs, * máár vermeerderen wij de genadegaven voor ón-zē zīel. * Láát ons de behoeftigen spij-zī-gēn * en met berouw tot Chris-tūs ná-dē-rēn, * tēr-wijl wij rōe-pēn: ☩ ón-ze God, ont-fērm Û ò-[˘]vēr òns. ☩ 2x

en dan de 4 martyrika van de toon , zie appendix.

dan de volgende 4 idiomela voor de H. Theodorus :

t.2 – Komt, alle vrienden van de Marte-lá-[˘]rēn, * laten wij ons geestelijk verheugen en ⁺feest viē-rēn. * Want heden bereidt de Martelaar Theodoros ons een mystie-kē māl-tījd, * die ons, feestbeminnenden, met ⁺blijd-schap ver-vúlt, * zodat wij tot hem ⁺rōe-pēn: * verheug u, die onoverwinnelijk dē zē-ge draāgt, * die de dreigingen der aardse tyrannen te-nīet hebt ge-dāan; * verheug u, die omwille van Chrī-tūs Gód * uw stoffelijk lichaam

** De bovenstaande volgorde van de stichieren geldt voor de Vespers met Liturgie van de Voorafgewijde Gaven. Indien er geen Liturgie is, dan wordt de Vespers aldus gezongen: bij de Heer ik roep-verzen: 3 martyrika van de toon (appendix), en 3 van de h. Theodorus; Eer... t.6 De boze.. Nu en dogmatikon (appendix). Bij de apostichen: 2 x het idiomelon, het 4e martyrikon (appendix) en een theotokion van dezelfde toon.*

hebt overgeleverd aan de fól-te-rīng; * verheug u, die in zo veel-
 +sōor-tig ge-vāar * u een beproefd soldaat van het hemelse +lè-
 ger hebt be-tóond. * Daarom smeken wij u, sieraad der Mar-tē-
 lā-rēn: ✠ bidt voor on-zē zīē-` `lēn. ˘

t.2 ˘ De Godgeschonken genadegave van uw wōn-dē-rēn, *
 Martelaar Theodoros, die zelf een ge-schēnk zijt van Gōd, * hebt
 gij uitgedeeld onder òns al-lēn * die in geloof ons wēn-den tot ú.
 * Daarom prijzen wij u en zēg-gēn: * Gij bevrijdt krijgs-gē-vān-
 ge-nēn, * gij geneest zīē-kēn; * gij schenkt uw rijkdom aan
 +ār-mēn * en behoudt de vā-ren-dēn; * gij weerhoudt slaven van
 een +ij-dele vlúcht; * gij maakt aan beroofden de plaats van het
 ver-+lō-rene be-kēnd * en leert soldaten zich van plundering te
 ònt-hóu-dēn; * vol medelijden schenkt gij aan kinderen wat zij
 ver-+lān-gēn * en zijt een vurige Be-schēr-mēr * van hen die uw
 heilige gedachte-nis viē-rēn. * Smeek ook voor ons die uw
 bloedgetuigenis be-zīn-gēn, * allerheiligste +Strij-dēr, ✠ tot
 Christus om de grote bārm-hār-` `tig-hēid. ˘

t.2 ˘ Gij hebt u een voortreffelijk Gōds-ge-schēnk ge-toōnd, *
 Martelaar Theo-dō-rōs, * want zelfs nadat gij gē-stōr-ven zijt, *
 vervult gij de verlangens van wie zich tot u wēn-dēn, * alsof gij
 nog in +lē-vēn zijt. ✠ Bid tot Christus God om onze zielen tē
 rēd-` `dēn. ˘

t.2 ˘ U vereert ik, drievoudig zalige Theo-dō-` `rōs, * die in
 naam en in werkelijkheid een +Gōds-geschenk zijt. * Als een
 nooit ondergaande ster van hēt Gōd-delijk Līcht * hebt gij heel
 de wereld ver-+līcht door uw strījd. * Uw kracht was +stēr-ker dan
 het vūur, * want de vlammen doofden zonder u te kun-nēn
 dé-rēn. * Want Christus heeft Zich gebogen over uw mār-te-līng
 * om de overwinningskrans op uw hoofd te plaatsen, heilige
 +strij-dēr. * Gij hebt vřij-mōe-digheid bij Gōd: ✠ bid daarom
 dringend voor on-zē zīē-` `lēn. ˘

Eer . . . t.6 – De Boze bediende zich van de boos-aār-dige ty-rān * als een werktuig voor zijn bō-zè plān * om het volk dat zich door vasten hēi-lig-dē * té bevleken door met afgodsoffers ontwijde spij-zēn. * Māar gij hebt door een diepzinniger plan zijn list ver-ij-` dēld, * én zift in een droom aan de bisschop verschē-` nēn * om de slechtheid van de onderneming te ont-hul-lēn. * Daār-om brengen wij u onze dānk-hul-dē * én verklaren u tot onze rēd-` dēr * nú wij de jaargedachtenis van dit gebeuren viē-rēn; * én wij smē-` kēn ú * dát wij ook van verdere listen van den boze ongedeed bewaard mogen blij-` vēn * dóor uw ge-bē-den tot Gód, * heili-gé Mār-tē-laar Theo-dò-` rós. –

Nu en ... *theotokion (dogmatikon) van de toon van de week*

Intocht met wierook, indien er een evangelie-lezing volgt, dan ook met het Evangelie-boek. Vreugdevol Licht ..

PROKIMEN TOON 5

PS. 19

De Heer ver- ho- re U * op de dag der be-

proe- ving.

De Heer zende U hulp uit het Heiligdom, Zijn bijstand vanuit Sion: Hij zij al uw offers indachtig, uw brandoffer zij Hem welgevallig.

LEZING UIT GENESIS 2,20 - 3,20

Adam gaf namen aan al het vee, aan het gevogelte des hemels en aan al het gedierte van de aarde, maar voor zichzelf vond hij geen hulp, aan hem gelijk. Toen deed God een diepe slaap op Adam vallen; en terwijl deze sliep, nam Hij één van zijn zijden en sloot haar plaats toe met vlees. En de HEER God bouwde de zijde, die Hij van Adam genomen had, tot een vrouw, en Hij bracht haar tot Adam. Toen zei Adam: Dit is nu been van mijn gebeente en vlees van mijn vlees; deze zal vrouw heten, omdat zij uit de man genomen is. Daarom zal een man zijn vader en zijn moeder verlaten en zijn vrouw aanhangen, en zij zullen tot één vlees zijn. En zij beiden waren naakt, Adam en zijn vrouw, maar zij schaamden zich niet. De slang nu was het listigste van alle dieren op aarde, die de HEER God gemaakt had; en de slang zei tot de vrouw: God heeft zeker wel gezegd: Gij zult niet eten van enige boom van het paradijs? Toen zei de vrouw tegen de slang: Van al het geboomte in het paradijs mogen wij eten, maar van de vrucht van de boom, die in het midden van het paradijs staat, heeft God gezegd: Gij zult daarvan niet eten noch die aanraken; anders zult gij sterven. En de slang zei tegen de vrouw: Gij zult geenszins sterven, maar God weet, dat op de dag, dat gij daarvan eet, uw ogen geopend zullen worden, en gij als goden zult zijn, kennende goed en kwaad. En de vrouw zag, dat de boom goed was om van te eten, en dat hij een lust was voor het oog, ja, dat de boom begerlijk was om daardoor verstandig te worden, en de vrouw nam van zijn vrucht en at, en zij gaf ook haar man, en hij at. Toen werden hun ogen geopend, en zij bemerkten, dat zij naakt waren; zij hechtten vijgenbladeren aaneen en maakten zich schorten. Toen zij het geluid van de HEER God hoorden, Die in het paradijs wandelde in de avondkoelte, verborgen Adam en zijn vrouw zich voor het aangezicht van de HEER God in het midden van het paradijs. En de HEER God riep Adam tot Zich en zei tegen hem: Adam, waar zijt gij? En hij zei tegen Hem: Toen ik Uw stem hoorde, toen Gij wandelde in het paradijs, werd ik bevreesd, want ik ben naakt; daarom verborg ik mij. En God zei: Wie heeft u te kennen gegeven, dat gij naakt zijt? Hebt gij van de boom gegeten, waarvan Ik u geboden had om alleen daarvan niet te eten? Toen zei Adam: De vrouw, die Gij mij gegeven hebt, die heeft mij van de boom gegeven en toen heb ik gegeten. Daarop zei de HEER God tegen de vrouw: Waarom hebt gij dit gedaan? En de vrouw zei: De slang heeft mij verleid en toen heb ik gegeten. Daarop zei de HEER God tegen de slang: Omdat gij dit gedaan

hebt, zijt gij vervloekt onder al het vee en onder al het gedierte der aarde; op uw buik zult gij gaan en stof zult gij eten, zolang gij leeft. En Ik zal vijandschap stellen tussen u en de vrouw, en tussen uw zaad en haar zaad; dit zal u de kop vermorzelen en gij zult het de hiel vermorzelen. Tegen de vrouw zei Hij: uw weeën en zuchten zal Ik zeer vermeerderen; met smart zult gij kinderen baren en van uw man zult gij afhangen, en hij zal over u heersen. En tegen Adam zei Hij: Omdat gij naar uw vrouw hebt geluisterd en van de boom gegeten, waarvan Ik u geboden had: Alleen van deze boom zult gij niet eten, is de aardbodem om uw daden vervloekt; al zwoegende zult gij daarvan eten alle dagen van uw leven; doornen en distelen zal hij u voortbrengen, en gij zult het gewas des velds eten; in het zweet uws aanschijns zult gij uw brood eten, totdat gij tot de aarde wederkeert, waaruit gij genomen zijt; want stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren. En Adam noemde zijn vrouw Eva *-Leven-*, omdat zij de moeder van alle levenden is geworden.

TWEDE PROKIMEN

TOON 6

PS. 20

Ver- hef U Heer, * in Uw kracht.

Heer, in Uw kracht verheugt zich de Koning, hij juicht jubelend over Uw heil: zijn zielsverlangen hebt Gij hem geschonken.

LICHTZEGEN

LEZING UIT DE SPREUKEN 3,19-34

God heeft met wijsheid de aarde gegrondvest,
met verstand de hemelen vastgesteld,
door Zijn kennis zijn de waterdiepten gekleefd
en druppelen de wolken dauw.

Mijn zoon, laat ze niet wijken uit uw ogen,
bewaars mijn raad en mijn onderricht,
dan zal uw ziel leven,
en genade zal als een sieraad om uw hals zijn.

Er zal gezondheid in uw vlees zijn,
en welzijn in uw beenderen.

Dan zult gij uw wegen in vrede gaan,
zonder dat uw voet zich stoot.

Wanneer gij u neerzet, zult gij niet opschrikken,
en wanneer gij u neerlegt zal uw slaap zoet zijn.

Vrees niet voor plotselinge schrik,
noch voor het aanstormen der goddelozen.

Want de HEER zal op al uw wegen zijn,
Hij zal uw voet sterken, zodat hij niet wankelt.

Houd niet op goed te doen aan de noodlijdende,
terwijl het in uw macht ligt te helpen.

Zeg niet tot uw naaste: Ga heen en kom terug,
morgen zal ik geven – terwijl gij het hebt.
Want gij weet niet wat de morgen brengt.

Smeed geen kwaad tegen uw vriend,
die bij u woont en op u vertrouwt.

Twist niet met iemand zonder oorzaak,
opdat hij u geen kwaad zal aandoen.

Neem de schandelijke daden van slechte mannen niet over,
en wees niet jaloers op hun wegen.

Want iedere wetsovertreder is onrein in de ogen des HEREN,
met rechtvaardigen gaat hij niet om.

De vloek des HEREN is in het huis van de goddelozen,
maar de woningen van rechtvaardigen worden gezegend.

De Heer weerstaat de hoogmoedigen,
maar de nederigen geeft Hij genade.

meteen de wierook-zang: Laat mijn gebed ... en de rest van de dienst van de Voorafgewijde Gaven.

Aan het einde van de Liturgie, meteen na het ambon-gebed, volgt een smeek-canon van de H. Theodorus:

SMEEK-CANON VAN DE H. THEODORUS

met zegening van feest-kollyva

PSALM 142

Heer, verhoor mijn gebed,
luister naar mijn smeking in Uw waarachtigheid.

Verhoor mij in Uw rechtvaardigheid,
en treed niet in het gericht met Uw dienaar.

Immers, niemand der levenden
kan zich rechtvaardigen voor Uw aangezicht,

want de vijand heeft mijn ziel vervolgd,
mijn leven vernederd tot op de grond.

Hij doet mij neerzitten in het duister,
evenals de doden van eeuwigheid.

En mijn geest is ontmoedigd,
mijn hart is ontsteld in mijn binnenste.

Maar ik herinner mij vroegere dagen,
ik overweeg al Uw werken,
ik overweeg de daden van Uw handen.

Ik strek mijn handen naar U uit,
mijn ziel dorst naar U, als waterloos land.

Verhoor mij spoedig, Heer, mijn geest versmacht,
wend Uw aangezicht niet van mij af,
anders word ik gelijk aan wie afdalen in het graf.

Doe mij in de ochtend Uw barmhartigheid horen,
want op U heb ik mijn hoop gesteld.

Doe mij, Heer, de weg kennen die ik moet gaan,
want tot U heb ik mijn ziel verheven.

Bevrijd mij van mijn vijanden, Heer,
want tot U heb ik mijn toevlucht genomen.

Leer mij Uw wil te doen, want Gij zijt mijn God.
Uw goede Geest geleide mij naar een effen land.

Omwille van Uw Naam, Heer,
zult Gij mij doen leven,

in Uw rechtvaardigheid zult Gij mijn ziel uit de verdrukking voeren,
in Uw ontferming zult Gij mijn vijanden verdelgen,

en Gij zult allen vernietigen die mijn ziel verdrukken,
ik ben immers Uw dienaar.

GOD IS HEER ... *toon 2*

1. God is Heer en Hij is ons verschenen,
gezegend Hij Die komt in de naam des Heren.

t.2 / God is Heer en Hij is ons versche - nen, *
gezegend Hij die komt in de Naam des He - ren. _

2. Belijdt de Heer en roept Zijn heilige naam aan.
3. Alle volkeren omsingelden mij,
maar in de naam des Heren heb ik hen afgeweerd.
4. Door de Heer is dit geschied,
het is wonderbaar in onze ogen.

TROPAAR *toon 2*

t.2 - Hoe grote da-den ver-riçht het ge-looð! *
Zie, hoe de heilige Martelaar Theo-dò-ròs * zìch in de vlammen-
zee ver-heugt als waren het verkwikken-dé wa-tè-rèn; * want
terwijl hij door het vuur werd ver-bränd, * dróeg hij zich óp als
één kòs-tè-lijk broòd * aan de heilige Drie-eèn-hèid. * Om-wille
van zijn ge-bè-dén, Chris-tùs Gòd, * rèd 'ón-zè' zìe-`lèn. -

Eer ... *herhalen*; Nu en ...

1.2 / Onbegrijpelijk en hoogheerlijk zijn alle mysteriën * die aan u voltrokken zijn, o Moeder Gods. * Verzegeld in reinheid en vast in de maagdelijkheid * zijt gij in waarheid Moeder geworden * en hebt gij de ware God gebaad. ** Smeek tot Hem dat onze zielen worden gered.

PSALM 50

Ontferm U over mij, o God, volgens Uw grote ontferming en volgens de overvloed van Uw barmhartigheid, wis mijn ongerechtigheid uit.

Was mij steeds meer van mijn ongerechtigheid en reinig mij van mijn zonde.

Want ik erken mijn ongerechtigheid, en mijn zonde staat mij voortdurend voor ogen.

Tegen U alleen heb ik gezondigd, en ik heb kwaad gedaan voor Uw aanschijn.

Zodat Gij rechtvaardig blijkt in Uw uitspraak, en zult winnen als men U oordeelt.

Want zie, in ongerechtigheden ben ik ontvangen, mijn moeder droeg mij in zonden.

Want zie, Gij hebt waarheid lief, het onbekende en het verborgene van Uw wijsheid hebt Gij mij bekend gemaakt.

Besprenkel mij met hysop en ik zal rein worden; was mij en ik word witter dan sneeuw.

Laat mij vreugde en blijdschap horen, en mijn vernederd gebeente zal zich verheugen.

Wend Uw aangezicht van mijn zonden af, en wis al mijn ongerechtigheden uit.

Schep in mij een rein hart, o God,
en maak nieuw een rechte geest in mijn binnenste.

Verwerp mij niet van voor Uw aangezicht,
en neem Uw Heilige Geest niet van mij weg.

Geef mij de vreugde terug van Uw heil,
en sterk mij met een besturende geest.

Wettelozen zal ik Uw wegen leren,
en goddelozen zullen zich tot U bekeren.

Bevrijd mij van bloedschuld, o God, God van mijn heil;
mijn tong zal Uw gerechtigheid bejubelen.

Heer, open mijn lippen,
en mijn mond zal Uw lof verkondigen.

Want als Gij een offer wilde, zou ik het brengen,
maar in brandoffers hebt Gij geen behagen.

Een offer voor God is een vermorzelde geest,
een vermorzeld en vernederd hart zult Gij, God, niet versmaden.

Doe goed, Heer, in Uw welbehagen aan Sion,
en mogen de muren van Jeruzalem worden opgebouwd.

Dan zult Gij behagen hebben in een offer van rechtvaardigheid,
offerande en brandoffers, dan zal men kalveren op Uw altaar opdragen.

CANON *TOON 8 VAN JOHANNES VAN DAMASKUS*
akrostichon: (Gij met de bijnaam) Godsgeschenken, u bezing ik. .

EERSTE ODE
irmos t.8: De bodem der zee ...

Heilige grootmartelaar Theodorus, bid voor ons

U, Theodoros, ken ik als vurige minnaar Gods; geheel en al
geboeid door uw liefde, draag ik u mijn ziel en lichaam op, en
de woorden van deze lofzang.

Een God-hatend bevel was uitgevaardigd om een offer op te
dragen aan de afgoden maar niet aan de levende God. Toen werd
gij weggevoerd omdat gij niet wilde offeren, maar liever uzelf
aan God liet opdragen.

Geboeid door goddelijke liefde hebt gij gestreden voor de Eengeboren Zoon van de allerhoogste God, Martelaar Theodoros; zo is u de overwinningskrans niet ontgaan.

(Theotokion) De scharen der Engelen en der stervelingen bezingen u onophoudelijk, maagdelijke Moeder, want gij hebt hun Schepper in uw armen gedragen.

DERDE ODE

irmos t.8: Gij zijt de sterkte ...

Ik kom tot u met een lofzang op mijn lippen en met een smeekgebed vanuit mijn treurende ziel: heb daarmee medelijden, zegedragende Theodoros.

Uw vlees hebt gij ondergeschikt gemaakt aan uw onafhankelijke geest, Martelaar Theodoros, en zo hebt gij met beide uw Schepper gediend.

Staande voor de rechterstoel van de tyran hebt gij Christus beleden als Koning en God, toen gij weigerde te offeren aan de valse goden, heilige Theodoros.

(Theotokion) Wij, alle Christenen, bezitten u steeds als onze toevlucht en schutsmuur, ongehuwde Maagd, en wij prijzen u met nooit-zwijgende stem.

VIERDE ODE

irmos t.8: Het mysterie van Uw heilsorde ...

Diep was uw inzicht in de goddelijke mysteriën, Martelaar Theodoros, en onbevreesd hebt gij de verkondiging van Gods Geboorte beleden.

Zij die de hartstochten aanbidden meenden dat in God Zelf ook hartstocht aanwezig was, maar gij hebt hen weerlegd, Strijder Theodoros, verlicht door Gods Geest.

Wij smeken u, zalige Theodoros, dat gij door uw gebed voor ons die u bezingen een redder wordt uit zo vele moeilijkheden en hartstochten.

(Theotokion) Gij, onbeploegde akker, die de levendmakende Aar voor de wereld hebt doen ontspruiten, Moeder Gods, red ons die u bezingen.

VIJFDE ODE

irmos t.8: Laat ons waken vroeg in de morgen ...

«Bemint de Heer Die ons zozeer bemind heeft,» zo hebt gij, Strijder Theodoros, geroepen tot de met u medestrijdende Martelaren.

Zoals gij uw hart hebt doen ontvlammen in vurige ijver, zo hebt gij het ten onrechte godin genoemde afgodsbeeld verbrand tezamen met haar tempel, zegedragende Strijder Theodoros.

Met uw niet te overwinnen macht, zegedragende Theodoros, vernietig de overmoed der godlozen en mijn eigen hartstochten.

(Theotokion) Wij bezingen u, Moeder Gods, nadat gij gebaard hebt als Maagd. Want voor de wereld hebt gij God het Woord gedragen in uw schoot.

ZESDE ODE

irmos t.8: Wees mij genadig ...

Hoe krachteloos is de hoogmoed der ijdele goden, want zij moeten door mensen worden verdedigd en hun trots werd neergehaald door de waarachtigheid der Martelaren, die ondanks de folteringen de waarheid bleven verkondigen. 2x

Gesterkt door Gods kracht, Theodoros, roem der Martelaren, hebt gij de folterwerktuigen der goddelozen als kinderpijlen geacht, in het vooruitzicht van de oneindige duur der toekomstige tijden.

(Theotokion) Mogen wij door uw smeekbeden bevrijd worden van onze zware zonden, reine Moeder Gods, en mogen wij de goddelijke verlichting verkrijgen van de uit u op onzegbare wijze vleesgeworden Zoon van God.

KONDAAK *toon 8*

– Na-dát gij het ge-lóof in Ch̄ris-t̄us * als één schíld in uw hart had óp-gè-nò-mèn, * hebt gij de vij-án-dige krachten ver-tré-den, Hèld-hàf-ti-gè. * Nu zijt gij vóór éeu-wig be-króond mèt de hē-melse kràns, ** als dé On-ò-vér-wín-nelij-kè. ̄

ZEVENDE ODE

irmos t.8: De jongelingen uit Juda ...

Uw lichaam werd gezeseld omwille van het Woord dat in het vlees om ons gezeseld was; en vol vreugde hebt gij dankbaar tot Hem geroepen, zegedragende Theodoros: God onzer Vaderen, gezegend zijt Gij.

Zoals de Verlosser van het heelal heeft willen liggen in het verzegelde graf, zo hebt gij gewoond in een verzegelde gevangenis, zegedragende Theodoros, roepend: God onzer Vaderen, gezegend zijt Gij.

Gij hebt u verstorven en vrijwillig de hartstochten van het lichaam afgeschud, zodat gij u niet met aardse spijzen maar met goddelijke liefde hebt gevoed, zegedragende Theodoros, door te zingen: God onzer Vaderen, gezegend zijt Gij.

In de gevangenis, Zegedragende, heeft de Ene uit de onvergankelijke Drieheid u moed ingesproken door u te verschijnen, zoals eens aan de Jongelingen in de vuuroven, terwijl gij zong: God onzer Vaderen, gezegend zijt Gij.

(Theotokion) Om de heilsorde van onze Verlossing te bewerken hebt Gij de schoot der Maagd bewoond en haar tot schutse der wereld gemaakt: God onzer Vaderen, gezegend zijt Gij.

ACHTSTE ODE

irmos t.8: In zijn woede ...

In zijn verblinding verweet de aanvoerder der wettelozen u, godvruchtige Theodoros: «Waarom hebt gij, dwaas, tevergeefs uw hoop gesteld op een Mens Die een gewelddadige dood gestorven is?» Maar gij hebt uitgeroepen: Jongelingen zegent, Priesters bezingt, en volk verheft Christus in alle eeuwigheid.

Verstandig en wijs als beheerder der genade, hebt gij in die u door God geschonken genade uitgeroepen tot de goddeloze wetgever: Dat moge de eer zijn die toekomt aan mij en aan allen die zingen: Jongelingen zegent, Priesters bezingt, en volk verheft Christus in alle eeuwigheid.

Moedig hebt gij gestreden en vastberaden hebt gij weerlegd en tot de tyran geroepen: «Wat spreekt gij dwaasheid door de schepselen te bevelen hun Schepper te verlaten voor de dienst aan de leugen? Maar ik bezing Hem Dien de Jongelingen zegenen, de Priesters bezingen en Dien de volken verheffen: Christus, in alle eeuwigheid.»

(Theotokion) Door de aard van hun leven, door hun toen niet te begrijpen uitspraken, door symbolische daden en als voorafbeelding hebben de Verkondigers van God uw bovennatuurlijk en bewonderenswaardig moederschap vooruit verkondigd. Daarom bezingen wij u vroom vol vreugde, terwijl wij Christus verheffen in alle eeuwigheid.

NEGENDE ODE

irmos 1.8: Gij, Die hert huwelijk nooit gekend hebt ...

Uw liefde tot God, Theodoros, was de eigenlijke grond van uw marteling. Zo werd uw lichaam overgeleverd aan het stoffelijk vuur, waardoor gij verheugd zijt heengegaan naar het goddelijk Vuur, zegedragende dienaar Gods, Theodoros.

Alomgeroemde Martelaar, in het vuur zijt gij niet zelf verbrand, maar hebt gij brand gesticht door het bedrog te verbranden. Want gij staat levend voor God, en als Martelaar verheugt gij u in Hem, zegedragende dienaar Gods, Theodoros.

Eer . . . U, de ene Christus, belijden wij als Een uit de Drieheid, in twee volkomen Naturen. Behoud Uw volk dat Gij U verworven hebt door Uw kostbaar Bloed, omwille van de gebeden van de zegedragende Theodoros.

Nu en altijd . . . Wij verheffen u die in uw armen gedragen hebt de onzichtbare God Die in de hemel door alle Machten bezongen wordt, en Die door u aan ons die in nood verkeren, altijd verlossing schenkt.

en we zingen als tot slot de irmos - toon 8:

⊃ Gij die hēt hūwelijk nōoit gēkend hēbt, * Moēdér Gods èn
Maagd, * die door eēn woórd op een wijze die alle verstand
té boven gaat, * de waarachtigē Gód hebt gebaard, * die
hóger zijt dan de hē - mēlsē Krach - tēn, ** ú verheffen wij
met nooit verstōmmēnde lofzangēn. _

Heilige God t/m Onze Vader

TROPAAR *toon 2*

— Hoe grote dá-den vé-rícht hèt ge-loòf! *
 Zie, hoe de heilige Martelaar Theo-dò-ròs * zich in de vlammen-
 zee ver-héugt als waren het verkwikken-dé wá-tè-rèn; * want
 terwijl hij door het vuùr werd ver-brànd, * dróeg hij zich óp als
 één kós-tè-lijk broòd * aan de heilige Drie-eèn-hèid. * Om-wílle
 van zijn ge-bè-dén, Chrís-tùs Gòd, ** rèd 'ón-zè' zìè-'lèn. —

Eer ... **KONDAAK** *toon 8*

— Na-dát gij het ge-lóof ìn Ch̀ris-tùs * als
 één schíld in uw hart had óp-gè-nò-mèn, * hebt gij de víj-án-dige
 krachten ver-tré-den, Hèld-hàf-ti-gè. * Nu zijt gij vóór éeu-wig
 be-króond mèt de hèn-melse kràns, ** als dé On-ò-vér-
 wíñ-nelij-kè. —

Nu en ... **THEOTOKION** *toon 8*

t.8 — Als bé-schér-ming en stér-ke hùlp, Al-rèi-nè, * bezitten
 wíj, zón-daars, uw vù-ri-ge voòr-spraàk, * Moeder-Maagd,
 Má-rí-a, réd-ding dèr Ch̀ris-te-nèn: * smEEK daarom on-óp-hóu-
 delijk voor óns tot dè Ver-lòs-sèr ** om ons vé-r-gé-vìng té
 schén-kèn. —

en dan volgt de zegening van de kollyva

Laat ons de Heer bidden.

Heer Die alles doet groeien door Uw woord,
 en aan de aarde bevolen hebt allerlei soorten planten voort te
 brengen tot onze verkwikking en voeding,
 Gij hebt met plantaardig voedsel de Drie Jongelingen en Daniël
 een stralender gezondheid verleend dan aan hen die weelderig
 aten aan het hof van Babylon.

Algoede Koning, zegen nu ook dit graan met de verschillende vruchten,
en heilig hen die ervan eten:
want om U te verheerlijken en ter ere van de Heilige *Theodoros*
hebben Uw dienaren U deze spijs aangeboden,
ter gedachtenis van hen die vroom hun leven hebben beëindigd.
Schenk, Algoede, aan hen die deze gave bereid hebben
en aan hen die deze gedachtenis vieren
al wat zij vragen voor hun heil,
en het genot van Uw eeuwige goederen.
Door de voorbeden van onze geheel ongerepte Koningin,
de Moeder Gods en altijd-Maagd Maria,
van de heilige *Theodoros*, van wie wij de gedachtenis vieren,
en van al Uw Heiligen
Want Gij zegent en heiligt het heelal, Christus onze God,
en tot U zenden wij onze lof,
met Uw beginloze Vader en Uw alheilige, goede en levend-
makende Geest;
nu en altijd en in de eeuwen der eeuwen. Amen.

en tenslotte:

De Naam des Heren

Ik wil de Heer zegenen te allen tijde ... (ps. 33)

en de uitdeling van antidoron; de priester doet de wegzending.

Er is een oude traditie (van de Laura van de H. Sabbas en het Kinovion van de H. Euthimius) om in de refectie een maaltijd te gebruiken met wijn en olie. Deze traditie wordt echter nu nergens meer gevolgd vanwege de ernst van de dag.

Tegenwoordig worden volgens Grieks gebruik 's avonds de Kleine Completen gelezen, met feestelijk gezongen Canon van de Akathist en het eerste kwart van de Iken; met aan het einde van de Completen lezing uit het evangelie: Joh § 50a Joh 15 : 1-8 : De Heer zei: Ik ben de ware wijnstok ... zie priester-evangelie-boek : Vr Eerste Week Grote Vasten.

